

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A fegyelem helyes kezelése.

Írta: *Argus.*

(Vége.)

Ha már felhoztam a túlnagydékenységet és túlszigornúságot, mint a fegyelem helyes kezelésére hátrányos tulajdonságokat, nem mulaszthatom el hozzátenni, hogy ezek nem mindig a legénységgel szembeni túlságos jóindulathól, illetve rosszakarathól származnak.

Vannak ugyanis olyan szolid természetű és kifoghatatlan türelmü őrsparancsnokok, a kik már természetüknél fogva is képtelenek a rosszindulatra, rosszakaratra, de egyszersmind képtelenek a szükségszerű szigor és erélyesség alkalmazására is. Hibás alárendeltjeiket erélyesen felelősségre vonni nem tudják, sőt abban a hitben, hogy szép szóval, jóakaratu figyelmeztetéssel bárkinél is ezélt érhetnek, körélve, szinte rimámkodva, az esetből származható saját kellemetlenségüket hangzattalva, igyekeznek rájuk hutni s haeska lehet, talán még a szükségesnek látszó feljelentéstől is elállanak, csak hogy rosszakaratúnak és rosszindulatúnak ne tarthassák őket s így akarják alárendeltjeiket a fegyelem- és rendellenes cselekedetektől, fegyelmi kihágásoktól és megrogzított rossz szokásoktól visszatartani.

Vannak ellenben heves vöralkatu, indulatos természetű, minden kieséségen felfortyánzó őrsparancsnokok, a kik tulajdonképen jóakarattal viseltetnek alárendeltjeik iránt, azok érdekeinek előmozdítására minden lehetőt elkövetnek, de nem tudván indulataikon uralkodni, mihelyt bármily csekély fegyelem és rendellenesség, mulasztás vagy nekik nem tetsző, bár komolyabb hibául fel sem róható eseklmény fordul elő, a mit csakngyan el lehetne pár figyelmeztető szóval, euyhébb kifogással intézni, ehelyett felfortyannak, éktelen kiabálás, lármázás és sörtő kiromkodás közben adnak kifejezést nemtetszésüknek.

Azt hiszen, mondanom sem kell, hogy a fegyelem helyes kezelése ezek egyikének sem fog sikerülni soha. Mert az egyik valósággal tehetetlen báb lesz fegyelemes rendellenességre hajló alárendeltjeivel szemben: simalmas helyzetbe kerül, mihelyt erélyt és szigort követelő komolyabb fegyelmi zavar fordul elő az őrsén; a másik pedig mindannyiszor, valuhányszor elveszti a saját indulatai felett való uralkodást, túlhágyja a hutaskörét,

egyik túlkapást a másik után követi el és a helyett, hogy a mezzavart figyelmet helyreállítani tudná, alárendeltjei sértogetésével, szidalmazásával éppen maga sérti és romlja a fegyelmet.

Hiszen igaz, hogy kerülnek olyan emberek nálunk is, a kik valósággal fegyelemiszonyban szenvednek, korlatozást nem tűnnek s fegyelemellenes viselkedésük miatt való gyakori áthelyeztetésük folytán egymásután kerülnek különféle természetü altisztek kezelése alá, de fegyelmezett esendört egy se tud belöle nevelni. Vegre is vagy maguk megunják a sok fenyeztést s önmaguktól rájönnek, hogy nem közénk valók s leszerelve távoznak a testületből, vagy pedig, ha az előljáró parancsnokság ezt se várhatja be, fegyelmi vagy hadtörvényszéki uton való eltávolításukkal menti meg tölük a testületet.

Eltekintve azonban ettől a nálunk nagyon is csekély számban található néhány embertől, a esendőrségi testület tagjai általában véve eléggé fegyelmezett emberek ahhoz, hogy helyes fegyelem-kezelés mellett, a testület kifogástalan és hasznos tagjaivá kiképezhetők s ugyanahben a valóságukban, kellő felügyelet és a fegyelmzéshez való következetes ragaszkodás mellett, megtartottok is legyenek. És ha egyik-másik néha megfoledekzik is magáról, a mint hogy ember hiba nélkül el sem képzelhető, természetének, szokásainak, szenvedélyének kiismerése mellett, folytonos és szigorú ellenőrzéssel, jóindulatu oktatóssal, erélyes figyelmeztetéssel rossz szokásairól, szenvedélyéből eredhető hibáiról, ha talán teljesen leszoktatni nem is lehet, de annyira mindenestre lehet őket korlatozni, hogy csak igen ritkán lesz szükség a velük szemben való erélyesebb fellépésre: sőt a magokról való megfoledekzésük is, kellő időben és kellő okkal-móddal való közbelépés mellett, oly csekély jelentőségűre szállíthatók le, hogy abból sem a fegyelemre, sem a szolgálatra számbavehető hátrány nem származhatik.

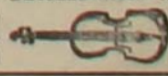
A fegyelem helyes kezelésénél tehát első és fokvetelmény mindenestre az, hogy az, a ki annak kezelésére van hivatva, első sorban tanulja meg önmagát fegyelmözni. Ha szelid, engedékeny természetű, a mi önmagában véve meg nem is volna olyan nagy hiba, mert róla legelhbb biztosra vehető, hogy szigorúsága túlzásba

Első magyar vill. erőre berend, hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. esendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oeska! és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjogysák minden hangszerről külön küldetnek. ☞ Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. ☞

STOWASSER JÁNOS

oska-ári és királyi udvari esallító a cs. és kir. közös ludoarog, a m. kir. hangszerkészítője, az Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

soha nem csap, de tanuljon meg legalább annyira erélyes lenni, a mennyire azt a fegyelem ok- és észszerű vezetése tőle megköveteli. Gyöngédségeért, elnézéseért, hibákkal szembeni közömbösségeért hálát, köszönetet azoktól, a kiknek érdekében téves felfogásból így cselekedett, úgy se várhat. Mert fehér holló-számba menő ritka ember az, a ki az ilyen jóakaratot meghálálja, ha másékné nem is, de legalább olyan viselkedéssel, hogy ha egyszer valamely hibáját elnézték, saját szenvedélyén uralkodva abba többé vissza nem esik, sem más hasonlót el nem követ.

Es senki ne áltassa magát azzal se, hogy egyik-másik alárendelt érdekeit előmozdithatja azzal, ha hibái előtt szemet huny. Az alárendelték érdekében csak akkor jár el helyesen az előljáró, ha szorgalmukért, törekvéseikért diadéri, hibáikért ellenben felelősségre vonja, ostromozza, természetesen mindig olyan mértékben és olyan módon, a mint az az elkövetett cselekménnyel vagy mulasztással arányban áll. Mert míg elnézést és közömbösséget látva, könnyen njabb hibák elkövetésére engedi magát ragadtatni, ok- és észszerű felelősségrevonás mellett legalább remény lehet rá, hogy a javulás útjára tér. A szolgálatnak és a fegyelemnek pedig, de magának az alárendeltnek is, éppen ez az érdeke.

Ha pedig, mint fentebb említettem, az előljáró már természeténél fogva is szigorú, vagy vérmérsékleténél fogva lobbanékony, hirtelen haragu, vagy folytonosan mogorva, zsembelődő, igyekezzék magát mérsékelni, a sértő, szidalmazó kifejezésektől visszatartani; ha hibát lát és annak eloszlatása azonnali fellepés nélkül is elintézhető, a „harag rosas tanácsadó” elve alapján hagyja azt valamivel későbbre, míg hirtelen haragja elmúlik és higgadtan tud gondolkozni, itélni s kezdje a kifogásolást, felelősségre vonást jóakaratu, szelid hangon, oktatolag, jóindulatu figyelmeztetéssel, nem pedig mindjárt a magas C-ből és isteni káromlással, szidalmazással vagy másként sértő gunyos szavakkal. Nem szükséges azt mindjárt az egész környéknek tudni, hogy ő erélyes, elég, ha az hallja és tudja, a kinek a hibáját kifogásolja, ostromozza. Jelentéktelen dolgot ne fujjon nagyra, tudjon mindent mérlegelni a maga értéke és jelentősége szerint s a mit a saját hatáskörében elintézhet, azt ne tegye mindjárt a felsőbb parancsnoksághoz való jelentés tárgyává, hanem intézze el maga, ha kell kihallgatásnál, nyilvánosan, hogy az őrs minden tagja tudjon róla és ne beszélhesen elsimitásról, eltussolásról egy se; de ha hatáskörét túlhaladja, a feljelentéstől soha el ne álljon.

A másik, szintén főkövetelmény, hogy az őrsparancsnok emberismerő legyen!

Egy jóérzésű, jóindulatu, becsúgyó, önérzetes emberre, ha netalan véletlenül, akaratán kívül hibába ke ül is, már egy erélyes rendreutásítás is érzékenyen hat. Az ilyen emberrel szemben tehát a jóakaratu megintés,

oktatás és szigorubb figyelmeztetés, ha cselekménye vagy mulasztása házilag elintézhető, mindaddig elegendő, míg csak erélyesebb fellépésre, szigorubb felelősségrevonásra okot nem ad. Annál is inkább helyes ez a meggondolt, átértézt és megfontolt eljárás, mert könnyen megtörténhetik, hogy a szükség nélkül — hogy ne mondjuk jogtalanul — alkalmazott szigorubb bánásmód elkecsere-dést, dacot szül s a helyett, hogy a kítűzött célt: a a javulást, a megbánásra való hajlandóságot elértük volna vele, éppen az ellenkezőt: a fegyelem-ellenességre és kihágásokra való hajlandóságot idéztük elő az elkecsere-dett emberben.

Az őrsparancsnoknak tehát arra kell törekedni, hogy alárendeltjeit szokásaikra, természetükre, szenvedélyeikre s hajlamaikra nézve mielőbb kiismerje. De nem csupán a kapott információt vegye ehhez alapul, mert az eredhet ellenszenvből, bosszúból, gyűlöletből vagy rosszakarattól is, hanem azt is figyelembe véve, leginkább a saját tapasztalataira támaszkodjék és ne hagyja figyelmen kívül a környezetet sem, a melyből az egyén jött és a melybe került és az emberi gyarlóságából eredhető gyengeséget sem.

Igyekezzék a fegyelem-kezelésnél való eljárásánál a lehető legtárgyalagosabb lenni, mindig az arany közép-utat megtalálni, fellépésében a kellő határt megtartani, indulatainak korlátokat szabni: olyanokat, a miket a szabályok és utasítások tiltanak, se magának meg ne engedjen, se alárendeltjeinél el ne tűrjön, akkor a fegyelem kezelése, ha nem is lesz a tökéletesség mintaképe, de mindenesetre oly nivóra emeli azt, és annyira ki fog tűnni az erre való törekvés, hogy azzal nemcsak alárendeltjei szeretetét, tisztületét és ragaszkodását nyeri meg teljesen, hanem biztosítja magának előljárói becsülését és bizalmát is minden időkre.

Végül, mint a fegyelméletlenség egyik leggyakoribb jelenségeit, felemlitem még a befolyásos pártfogók felhasználását kérelmek vagy panaszok közvetítésére, valamint ugyanezekre nézve a szolgálati ut mellőzését vagy éppen a névtelen levél útján való panaszkodást s a mi a legmegszégyenítőbb, az előljárók vagy hajtársak ellen ugyanilyen módon való áskálódást.

Egy fegyelmezett, köteleiségeivel tisztában levő s helyzetét teljesen átértző csendőr, a ki fel tudja fogni, hogy valamely kérelme a fennálló szabályok, utasítások és a szolgálati körülmények korlátain belől elintézést nyerhet-e s ha igen, mikor és mily körülmények között: az sohase igyekszik ezt idegenek s különösen polgári egyének által közvetíttetni.

A szabályzatokban és utasításokban körvonalozva vannak azok a jogok, a melyek az egyes egyént, az összeségen belől külön is megilletik. De meg van határozva az is, hogy eme külön jog érvényesíthetésére, vagy mondjuk így, valamely kedvezmény elnyerésére kinek és mikor lehet igénye.

A legjobb órák, 47

legszellidabb ókszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy középszen, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műóráknál Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett,
Arjegyzek ingyen!

Ugyancsak meg van határozva az esetleges panaszok előadásának ideje, módja és formája is. Még pedig újabbban olyan méltányossággal és kiterjesztéssel, hogy annál többet józan felfogású ember nem is kívánhat.

Ilyen körülmények mellett tehát mi szükség nincs pl. egy nőülés, áthelyezés vagy más hasonló kérelemnél arra, hogy befolyásos pártfogó útján igyekezzék bárki is annak előnyös elintézését biztosítani, úgyszólván kieroszakolni. Annál kevésbé van erre szükség, mivel éppen a kérelmező előjárói tudhatják azt legjobban, hogy az illetőnek, a szolgálati és más körülmények és a kérelem elintézésére nézve esetleg érvényben levő különleges szabályok figyelembe vétele mellett, az előadott vagy előadni szándékolt kérelme teljesíthető-e vagy sem. És ha az a kérelem teljesíthető és a felhozott indokok elfogadhatók, bizonyára előnyös elintézését nyer az, ha a szabályszerűen és módon kerül is az elintézésre hivatott előjáró elé. De ha anyagi, erkölcsi vagy szolgálati akadályok vagy más fontos körülmények gátolják valamely kérelemnek a kérelmező óhajta szerinti elintézését, nem vezethet ott célhoz a legbefolyásosabb pártfogó közbenjárása sem. S ha egynemely kivételes esetben mégis célhoz vezet, hosszú időkre való megbélyegzésnek, sőt komolyabb felelősségrevonásnak is kiteszi magát az ilyen kérelmező, mert kérelme teljesítésének ilyen módon való kieroszakolásával előjáróit szándékosan kényszerhelyzetbe hozta.

A panaszkodásnál való hasonló eljárás még súlyosabb beszámítás alá esik.

Ennél nyaránis, a panaszkodó, illetéktelen egyének tudomására hoz, tehát a külvilág elé huzzol esetleg olyan dolgokat, a melyek a testület legsajátosabb belügyei közé tartoznak. Holott, ha a Szolgálati szabályzat I. rész 14. szakaszában foglaltakat alaposan áttanulmányozza s ha annak valamely meg nem értett részét magának megmagyaráztatja, bárki is mindjárt rájön, hogy felesleges itt a panasznak befolyásos pártfogók útján való közvetítése.

Érett megfontolás után előadhatja azt a szabályok által meghatározott időben és körülmények között hár-melyik előjárójánál vagy közvetlenül, vagy ha ezt nem várhatja, a megfelelő szolgálati uton a nélkül, hogy ebből, ha a panaszra jogosult, bármi kellemetlensége is keletkezhetnék. És bizonyos lehet abban is, hogy *jogos* panaszra mindenkor figyelembe vétetik és méltányos elintézését is fog nyerni.

Ilyen dolgokban még azért is helytelen pártfogókhöz fordulni s kérelmeket vagy panaszokat elintézését ezek közvetítésével szorgalmazni, mert ha a kérelmező erkölcsi magaviselete, szolgálati ideje vagy más általa is ismert megkerülhetetlen szolgálati akadályok a kérelem kedvező elintézését lehetetlenné teszik, vagy ha a panasz jogtalanul bizonyul, könnyen előfordulhat, hogy az

elmaradhatlan felelősségrevonás mellett, még a pártfogó is megveri őt, mert kellő felvilágosítás után az is rájön, hogy bizony érdemtelen emberre pazarolta jóakaratu közbenjárását.

De mindezeknél legesenyőbb s így eléggé el nem ítéltető: a névtelen feljelentések mögé való burkolódzás. Mert ez már nemcsak szabálytalanság, hanem egyenesen jellemtelenség is.

Ha olyan dologról van szó, a mely megtorlást vagy rendezést igényel, azt jogában van, sőt egyenesen kötelessége is bárkinek és bármelyik előjárónál közvetlenül vagy írásbeli jelentésben bejelenteni. Nincs itt semmi szükség arra, hogy az ismeretlenség homályába burkolódzék. Adja elő vagy írja meg nyíltan, bátran és férfiasan észleleteit, sorolja fel sérelmeit nevezze meg a személyeket, a kik állításainak minden pontját elfogadhatóan bizonyítani is tudják. De mindezeket is csak akkor tegye, ha az állított dolgokat személyesen észlelte és csak ha a testület érdekeit vagy jó hírnevét veszélyeztető dologról van szó.

Jelentéktelen és rendes szolgálati uton elintézhető eseteknek a szolgálati ut mellőzésével való bejelentése, ha nem is olyan jellemző az egyes csendőrré nézve, mint a névtelen levél folytán való áskálódás, de mindenestre olyan hiba, a melynek egy fegyelmezett csendőrnél előfordulni nem szabad.

A személyesen nem ismert és csak másoktól hallott dolgoknak névtelenül s mint igen gyakran előfordul, szándékosan elferdítve való bejelentése pedig egyenesen rágalmazás, amelyért, ha írójának kiléte kiderül, annak még a testületből való eltávolítás sem lehet elég súlyos büntetés, annál is inkább, mert rossz madár az, a mely a maga fészkebe piszkít!

Az ilyen ember különben is megvetésre méltó. S bizonyos, hogy ebbeli szokásait hajlamait ismerve, nincs a társadalomnak olyan osztálya, a mely pártjára állana vagy tagjai között megtűrné. Annál kevésbé tűrhető meg egy olyan testületben, mint a csendőrség, a melynek éppen legfontosabb hivatása közé tartozik a többi között az is, hogy ártatlanul, rossz szándékból meghurczolt emberek rágalmozóit, hecmérlőit kiderítse, az igazságszolgáltatás kezébe juttassa s így a meghurczolt egyént megillető elégtételadáshoz és jó hírnevének helyreállításához kötelességszerűen adatokat szolgáltatasson.

*

Csak kötelességét teljesíti tehát minden előjáró és minden bajtárs is, ha az ilyen névtelen feljelentésekre bajlammal bíró alárendeltjét vagy bajtársát figyelemmel kíséri s ebbeli hajlamairól, eselekményeiről leszoktatni törekszik; vagy ha már javíthatatlan, mint a testület jó hírnevének megrontóját, egyenesen leleplezi s megérdemelt felelősségrevonását ekként elősegíti.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ár 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítva.

A csendőr szolgálatáról és magán-életéről.

Irta: *Preszly Loránd csendőrfőhadnagy.*

I.

Szolgálati utasításunk határozott rendelkezésekkel körvonalazza, hogy egy csendőrtől úgy szolgálatban, mint azonkívül milyen magaviseletet és milyen magatartást követel, — épen azért jó előre kijelentem, hogy most, a mikor a csendőr szolgálata és magánélete felett olvasóimmal megbeszélést folytatok, — utasításaink szellemét ugyan szem elől téveszteni nem fogom, de annak rendelkezéseit sem óhajtom magyarázni vagy értelmezni, hanem kizárólag olyan dolgokról fogok írni, melyek egyrészt a csendőrben a nemes érzelmek fejlesztésére és gyarapítására fognak szolgálni, másrészt pedig a katonai szellem ébresztését fogják czélozni és szolgálni: a magánéletét illetőleg pedig támogatni óhajtom a csendőrt oly kérdések megoldásában, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy csendőrségi intézményünk iránti ragaszkodást, szeretetet és büszkeséget bennünk felébreresszék.

Testületünk erkölcsi alapja mindannyiunk alapos tudásában és buzgó köteleességteljesítésében van biztosítva. A midőn a csendőr szolgálati köteleimről fogok írni, vezérgondolataim a szolgálat iránti hűség megtartása, a lemondással párosult odaadás, a teljes megbízhatóság, a feltétlen engedelmesseg, a fáradhatlanság, a rendíthetetlen vitézség és hideg balálmevetés lesznek. Midőn pedig majd reátérek a csendőr magánélete feletti megbeszélésre, ebben a helyes magatartásról, a katonai erényekről, a jellemes katonához illő gondolkozásról, a bajtársai szeretetről és sok egyéb a magánéletet érintő körülményekről fogok értekezni.

II.

Sajátlagos szolgálati rendeltetésünk szükségessé teszi azt, hogy részletesebben foglalkozzam a csendőr szolgálati magatartásával, mert hiszen már a szolgálati eskü letételének napján érzi minden fiatal próbacsendőr, hogy ő — dacára a csapattesténél nyert katonai kiképztségének — mégis csak újoncz s egészen ismeretlen világ az, a melybe került és nagyon sok mindenre van szüksége, a mi őt derék és gyakorlott csendőrré teszi. Azért adhatjuk a fiatal próbacsendőrnök már eskütétele órájában azt az intő tanácsot, hogy rendkívüli fontossággal és a legkisebb részletekig menő lelkiismeretességgel figyeljen meg mindent, hogy helyét — a bova — mint csendőr — állítva lesz, teljesen és egészen betölteni képes legyen.

A próbacsendőr-tanfolyamokba rendelés czélja is az, hogy a próbacsendőr mielőtt az őrsőn megkezdendő gyakorlati szolgálatát, tudatában legyen ama ismereteknek, melyeket egy csendőrtől hivatása megkövetel. A próbacsendőr tanosztálybeli kiképzésének épen ezért rendkívül nagy a fontossága. Alkalom és mód nyújtatik neki arra, hogy a csendőrségi utasításokat és szabályokat, továbbá a büntető rendelkezéseket, végül azon katonai ismereteket tanulja meg a legpontosabban ismerni és a kiképzés fokozatos előhaladása mellett azok t a legkisebb részletükig magáévé tenni, a melyek ismerete és tudása nélkül egy csendőr el sem képzelhető.

A próbacsendőr-tanfolyamokban levő próbacsendőr akkor, a midőn megismerkedik a csendőrszolgálat elemi és alapismereteivel, tudatára ébred a csendőrszolgálat fontosságának és magasatos hivatásának is, és önkénytelenül reájön arra, hogy milyen szép élethivatás vár reá a gyakorlati szolgálat terén.

Megismerkedve a büntető-törvények és szabályok rendelkezéseivel, látja az emberek bűnözésének beláthatatlanul tág mezéjét, de ugyanakkor büszke önértettől duzzad férfikeble, hogy a tanfolyam sikeres elvégzése után ő is egyik cselekvő tagja lesz annak a testületnek, melynek nemcsak az a rendeltetése, hogy a bűnbeesett embert az igazságszolgáltatásnak átadja, hanem a megelőző szolgálattal épen egyik magasatos hivatása a gyarló embert a bűnbejutástól megmenteni.

Akkor, a mikor látja, hogy az emberek nagy része nem tiszteli az állam és a társadalom fennállására hozott törvényeket, melyek nélkül pedig az élet- és vagyonbiztonság nem állna meg, az erősebb a gyengét elnyomná, az élet örömeit nem becsületes szorgalommal, munkával és igyekezettel, hanem erőszakkal tenné magáévé, szüksége van az államnak egy a saját és polgárai oltalmára rendelt testületre, a mely hivatva van megvédeni legszebb és legnemesebb jogait s megoltalmazni azokat minden gonosz törekvések ellen; ismétleten, akkor a mikor mindennek tudatára jön, lehetetlen, hogy át ne hatná lelkét nemes hivatásának és nagyfokú felelősségének tudata és ne igyekezne Isten által beléoltott értelmi képességeit és tehetségét felhasználni arra, hogy a gyakorlati szolgálatra magát kellő lelkiismeretességgel minél jobban és minél alaposabban előkészítse.

Lépésről-lépésre haladva megismerkedik azon katonai és emberi erényekkel, melyek egy csendőrtől megköveteltetnek, de megismerkedik azon erkölcsi hibákkal is, melyeket minden csendőrnök el kell kerülni.

A gyakorlati tudással és tapasztalatokkal bőven rendelkező oktatók előadásait, ha éles figyelemmel kíséri, meg fogja tanulni az utasítások és szabályok helyes értelmezését és ezúton alaposan megerősödik ismereteiben s azokban a teljes biztoságot szerzi meg.

Tanosztályban léte alatt megszokja azt — a csapatokétól megkülönböztetett — nagyobbfokú engedelmességet és szigorúbb fegyelmet, — a mely testületünk feltéve ösztött fegyelmezettségének képezi alapját, s a melynek eredményes és sikeres működése válnék lehetetlenné, ha az a legkisebb mértékben is meglazítottatnék.

Kiképzése folyamán megismerkedik fegyvereivel is, melyek épségben és tisztán való megvédelmezése és megtartása a csendőr legszentebb kötelessége s a melylyel össze kell forrni a becsületének is.

A tanosztály adja meg a módot és alkalmat arra, hogy a próbacsendőr az öntevékenység, az önképzés fogalmával tisztában legyen, hogy magába nevelje a szolgálat iránti hűséget, állhatatosságot és minden áldozatra kész odaadást, mely katonai erényekre épen a csendőr-életben — melyben a nélkülözéseknek minden neme igen gyakran előfordul — nagy szüksége van.

Tudjuk, hogy az állam minden polgárának kötelessége munkálni az állam javát; de míg a polgárembert munkájában az a remény kecségetti, hogy minden munkájával a saját boldogulását is előmozdítja, jövedelme, anyagi jóléte is gyarapszik, addig mi, — a csendőrség tagjai — nagy és fárasztó munkánkkal nem

BUTOR

képzésért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
EBHENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 68—59.

BUTOR

Budapest székesfőváros Népszállója.

saját jólétünket, nem anyagi érdekeinket szolgáljuk önző módon, hanem csak azt a célt szolgáljuk önzetlenül és nemesen, hogy polgártársaink zavartalanul dolgozhassanak az Állam s a saját jólétükön; tehát mi ideális célok szolgálatában állunk, a melyek erkölcsi erőt adnak nekünk akkor, hogy bukkadatlan szorgalommal és kitartással végezzük fontos feladatunkat, hogy így mindig méltók és mindig méltóbbak legyünk arra a megkülönböztetett tisztelésre, becslésre és elismerésre, melylyel nemcsak az Állam, de annak minden rendű és rangu tagja tisztelőtünknek mindenkor adozik.

Azért ruházott az állami tisztelőtünk tagjaira kivételes hatalmat és kivételes jogokat, mert hivatásunk és rendeltetésünk is kivételes. És ha a csendőrbecslőt fogalmát akarom meghatározni, azt kell mondanom, hogy az nem más, mint a csendőr kivételes és nehéz hivatásából folyó kötelesek önzetlen teljesítése. Ez a csendőrbecslőt meg is követeli a tisztelőtünk minden tagjától azt, hogy annak erkölcsi parancsait teljes erejével kövesse, legyen az számára egy olyan kincs, mely drágább az Élet minden mulandó örömeinél és porlandó gazdagságánál, mert alapja annak a bizalomnak, melylyel bennünket az állam és polgárai megajándékoznak.

A próbacsendőr számára tehát a tanosztályban teljesített szolgálata rendkívül fontos és jelentős, mert ez a kiképzés adja meg számára a csendőrismeretek és ügyességek alapkövét és minden további törekvésnek és magasabb becsülgának a legnagyobb hasznot hajtó alapját.

Minden próbacsendőrnek akkor, a mikor a csendőrszolgálat elemeivel azonos érintkezésbe lép, meg kell tanulni az embereket helyesen ismerni, igyekezni magát kitűnő csendőrré képezni. Anyira komolyan, anynyira szilárdnak és megállapodottnak kell lennie, hogy életfeladatát tüzze ki maga elé: Ezt a nehéz, ezt a magaslatos hivatásom pályát választottam, akarom, hogy jól megfeleljek hivatásom teljesítésében, akarok jó csendőr lenni s itt akarok a csendőrségnél hazámnak szolgálni kedvvel, pályám iránti szeretetből és lelkesedéssel.

III.

A tanfolyamot sikeres eredménnyel végezve — telve lelkesedéssel — lép a gyakorlati életbe a próbacsendőr. A tanosztályból magával viszi a sok jó tanácsot és buzdítást, melyeket egész életén át sem volna szabad elfelednie.

Mint új ember új viszonyok közé kerül és ebben az új viszonyban nyílik meg előtte az igazi csendőrellet, csendőrszolgálat kapuja.

Őrsparancsnoka szeretettel fogadja új alárendeltjét, fiatal bajtársát és épen így fogadják őt öregebb bajtársai is. Teljesen és kizárólag a fiatal jövevényen fordul meg, hogy továbbra is mennyiben teszi magát érdemessé és méltóvá az előlegezett bizalomra és szeretetre. Ha szerény marad, tudását nem fitogtatja, szolgálati kötelemét szüntelen pontosan teljesíti és ezen kötelek teljesítésében — magával szemben — akár kényelemszeretet, akár közömbösségből egy bajszalnyt sem enged, azzal szemben rendszeretetének és megbízhatóságának, kötelességtudásának és szolgálati iránti

szeretetének adja tanubizonyosságát, akkor a maga számára előjárói becsülését és bajtársai szeretetét hamar megfogja szerezni. De ezek megszerzésére azért is szükség van, mert azok nélkül érdemleges munkálkodás és terekenységet kifejteni nem igen lesz képes.

Dezára minden elméleti ismereteknek és tudásnak, melyet az ifjú próbacsendőr a tanosztályban elsajátított, az őrsre történt bevonulása után pír nappal — inár tapasztalja, hogy ő keveset tud, azzal a tudással, — melyet ő olyan soknak hitt, azzal a gyakorlati szolgálat terén még megmozdulni sem tud, hogy ő még igazán nyomoz, a kinek sok-sok időre van szüksége, míg azt a gyakorlati tudást, nyugodtságot és tájékozottságot, melyekre egy csendőrnek szüksége van, elsajátítja. Ilyenkor érzi csak, hogy az elmélet és a gyakorlat milyen nagy távolságokra esnek egymástól s hogy a legkiválóbb és legtökéletesebb elméleti tudást is mily nehéz a gyakorlatban helyesen értékesíteni.

Minden fiatal csendőrnek, ha új őrsre helyeztetik, kötelessége magát az őrs különleges viszonyairól, a helyi és személyi ismeretek tekintetében alaposan tájékoztatni és a szolgálat menetét megtárgyalni.

Az őrsön teljesített szolgálat eredményes csak úgy lehet, hogy ha a csendőr a tudását és szakismeretét az őrs különleges szolgálati viszonyaihoz megfelelően alkalmazza, hogy ha az erre vonatkozó felfogásokat elsajátítja s megismeri mindazon módokat, melyek a járőr és egyéb szolgálatokra nézve kiadva vannak s a melyek az előjárók irányelveinek és parancsainak megfelelőek.

A csendőrnek őrizkednie kell attól, hogy bajtársai előtt előjárói vagy felebbvalói eljárását, parancsait, vagy rendelkezéseit biralat alá vegye, vagy azokra megjegyzéseket tegyen, épen úgy kívánatos, hogy bajtársaival szemben is mindig és minden tekintetben megfontolt és tapintatos legyen.

Legyen gondja arra és élénk törekvését képezze, hogy a napi foglalkozási tervet az ébresztőtől a takarodóig pontosan betartva s a mennyiben részese a laktanyában teljesítendő szolgálat iratnak elő, azt a fenálló szabályok szellemében lelkiismeretesen teljesítse, mert csakis ily eljárás mellett lehet őrsparancsnokának megbízható támasza.

A külszolgálat minden részletét itt nem beszélhetem meg, miután az igen sokféle és különböző, tehát csak általános utmutatásokat fogok adni.

Azon tényből kiindulva, hogy jelenlegi viszonyaink mellett igen könnyen előfordul, hogy fiatal csendőrré híral azon feladit és kötelesség, hogy bizonyos szolgálatokat önállóan kell teljesíteni, mi sem természetesebb, mint az, hogy minden fiatal csendőrnek magát az utasítások ismeretében annyira kell képeznie, hogy önálló szolgálatokat helyesen teljesíteni képes legyen. Azért az önterekenység szakadatlanul folytatandó, annak szüntelenie egy napra sem szabad. Az utasítások és szabályok kéznél vannak, rendelkezésére állanak minden csendőrnek, tehát ha valami felől nincs tisztában, ha valami homályos dötte, ha valami tekintetekben kétsége van, ne késedelmeskedjék, hanem haladéktalanul szerezzen magának bizonyosságot akár azáltal, hogy a szabályokban utána néz, akár azáltal, hogy előjárói felvilágosító parancsait kikéri.

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen sddig grammfont, enfont, hanglemest vagy bármily más hangszert, amíg

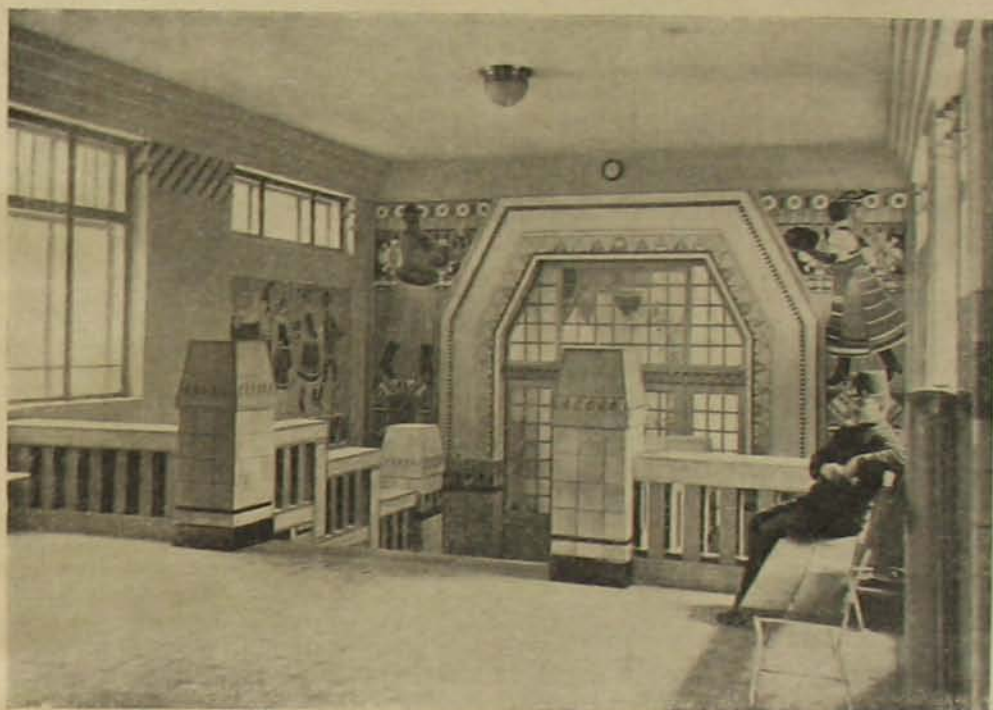
REICH ALADÁR műhangszer készítő
BUDAPEST, VII/6. NÉPPIRHAZ-UTCA 27. SZÁM.

Csendőröknek 5% engedmény!

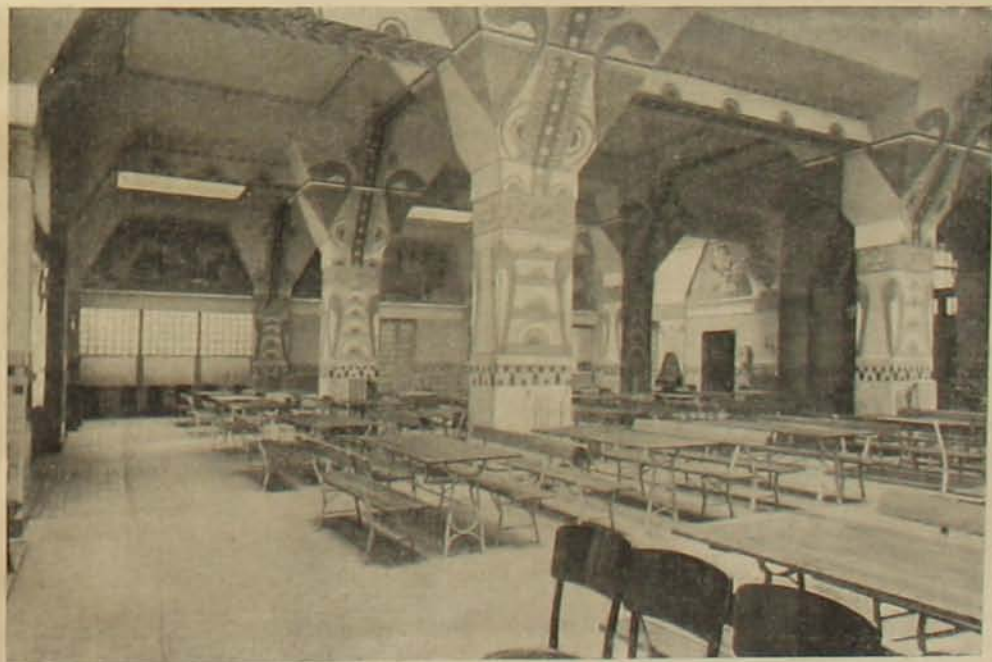
Köpes árjegyzékét el nem kéri, amely ingyen lesz küldve.

Grammofon 22 K, eufon 35 K, hanglemezek 2-40 korona.

Lépcsőház.

Eedló.

Idősebb bajtársakhoz is lehet kevésbé fontos ügyekben tanácsért, felvilágosításért vagy utbaigazításért fordulni, ők már rendelkeznek azzal a gyakorlatossággal és értelmességgel, hogy felvilágosítsák stb. adhatnak.

Előjárók és idősebb bajtársak szolgálati ténykedéseit el kell lenni, ügyességüket a eljárásukat el kell sajátítani, gyakorlatias oktatásukat pedig figyelemmel hallgatni. Ha netalán azt látja, hogy azok eljárása nem fedi mindenben a szabályok és utasítások rendelkezéseit, akkor nem kell késmi az elterések felderítésével, mert felismeret, feltűdás károsabb, mint a teljes tudatlanság.

(Folyt. köv.)

A telefon feltalálása.

Alexander Graham Bell, a ki harminczhat esztendővel ezelőtt találta fel a telefont, egy bosztoni mérnök-társaságban előadást tartott találmányának történetéről.

A telefon eszméje 1874-ben támadt benne, a mikor a bosztoni siketnéma-intézet tanítója volt. Bell mágneses telefonra gondolt, abban a föltervésben, hogy hangjának vibrációjával villamos rezgéseket fog előidézni és hogy a vezeték másik végén valamilyen hallható eredmény fog előállni. De bár elméletileg megvolt a győződve ennek lehetőségéről, nem tudta, hogy ez gyakorlatilag megvalósítható-e?

Hozzáfogott a kísérletezéshez. 1874 őszétől 1875 nyaráig folytonosan experimentált, a nélkül hogy számbevéhető eredményeket tudott volna elérni. Az első siker 1875 júliusában következett be. Bell egy Watson nevű aszisztensével dolgozott együtt. Ő egy emelettel feljebb volt, mint Watson. Bell beszélt, Watson pedig a hallgatót füléhez szorítva, sggodalmasan figyelt. Egyszer csak Watson felrohant a lépcsőn és magán kívül kiáltotta:

— Bell úr, egészen pontosan hallom a hangját!

Már októberben szabadalmaztatta Bell a találmányát, még pedig, minthogy fontosságáról nagyon is meg volt győződve, egyszerre Amerika és Európa államaiban. A szabadalmaztatás nagyon sok pénzbe került, de ezt a pénzt a feltaláló barátai és tisztelői nagynehezen összedadták. Amerikában 1876 februárjában és márcziusában szabadalmazták a találmányt. Itt meg kell jegyezni, hogy Edison, a kit a telefon feltalálójának szoktak ünnepegni, csak 1876-ban szabadalmaztatta hangosan recsegő telefonját.

Bell 1876 májusában ismertette első ízben találmányát, a melyet ugyanebben az évben a filadelfiai kiállításon is bemutatott. A zsüri semmiféle ügyet nem velett a szerinte jelentéktelen tárgyra és nem is sejtette, miféle zseniális találmánnyal van dolga. A zsüri egyik tagja II. Dom Pedro, Brazília királya volt, a kit Bell

már régebről ismert. Bell felkereste a császárt és elpanaszolta neki, hogy a kiállítás berekeztése már közeledik és a zsüri még mindig húzódik annak eldöntéséről, hogy a telefon megérdemel-e valamilyen díjat? A császár Bell meghívására ellátogatott abba a pavilonba, a hol a telefon ki volt állítva. Füléhez vette a hallgatót és leste, mit fog meghallani abból, a mit a feltaláló a nagy terem másik végén lévő kagylóba bebeszél. Bell Hamlet híres monológját reczitálta el: „Lenni vagy nem lenni...”. A császár, arczán a legnagyobb meglepetéssel, szinte megdöbbenéssel hallgatta a csodálatos hangokat. A mikor letette a hallgatót, ezzel a kiáltással fordult Bell aszisztenséhez: „Istenem, hisz ez a dolog beszél!” Utána Thomson, a későbbi Kelvin lord, a híres fizikus vette füléhez a hallgatót és ő is szinte elképedt bámulatában. Ezzel a telefon sorsa el volt döntve. Persze a találmány még fejlesztésre és tökéletesítésre szorult. A legjobban a mikrofon feltalálása lendített rajta, a mely Hughes műve volt. Mig eleinte csak igen kis távolságra tudtak telefonálni, e találmány fejlődésével ez a távolság mindinkább megnövekedett. Boston, Salem, Filadelfia és New-york voltak az első kísérleti állomások.

Erdekes, hogy Bellt két fiatal japán diák felkereste, a kik azt tudakolták Belltől, hogy japán nyelven is lehet-e telefonálni? A mikor Bell igennel felelt erre a naiv kérdésre, mindjárt megpróbálkozott a két ifjú az új találmánnyal. A japán nyelv volt tehát az angol nyelv után az első idegen nyelv a melyen telefonáltak.

A telefonnak ezután már könnyű volt az érvényesülése. Egyre több előadáson, egyre több tanulmányban ismertették. Elismeretése után üzleti értékesítését egy nagy részvénytársaság vállalta, a melynek részvényei a nyolczvanas évek elején névértékük százszorosát is meghaladták már.

A legnagyobb elismerés azzal jutott Bellre, hogy a francia kormány a Volta-díjat adományozta neki. Ezt a díjat, a mely 50.000 aranyfrank, és a melyet maga I. Napoleon alapított, elsőizben a nagy Volta kapta meg.

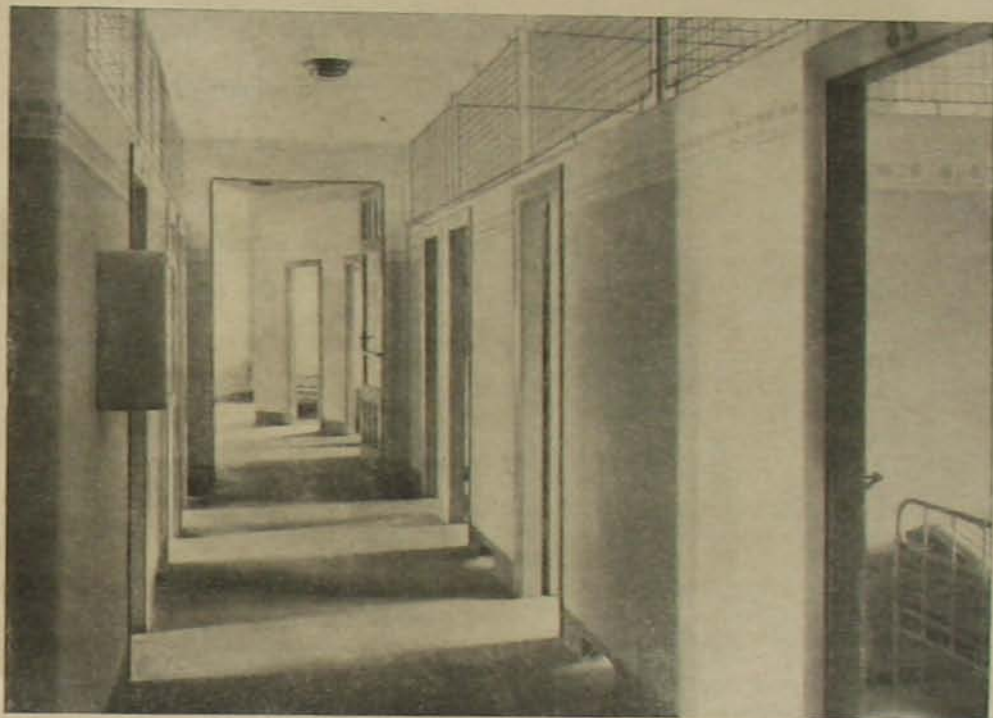
KÉPEINKHEZ.

A budapesti népszálló.

Több mint egy millió koronába került ez az épület, a melyet képeink egyikén bemutatunk. Van benne 396 hálófülke és 42 külön hálószoba. Ezekben felül ruhatár, ruha- és cipőtisztító helyiség, podgyász-, kerékpár- és fehérenemű raktár, olvasóterem könyvtárral, valamint játék- és fogadószoba. Az ebédlő 36 asztalánál 288 egyén öltözköthet egyszerre, de az igen czélszerűen berendezett konyhában egyszerre ezer ember számára is lehet ebédet készíteni. A fürdők, mosókonyhák, szertárak és gépházak a pinczében vannak elhelyezve.

Szóval minden kényelmet megtalál benne a nőtelen szegény munkás, aki eddig túlzusfolt, piszkos lakásokban, drága pénzen volt kénytelen magának éjjeli szállást biztosítani, hol egy szobában sokszor 12—15-en is kénytelenek voltak meghuzódni, csakhogy a főbérő pénzcséjét kielégíthessék és a kitolonzolás veszélyét elkerülhessék.

Budapest ugyanis az ügyrajárók városa. Ebben a tekintetben kivivta a világ nagyvárosai között a szomorú elsőséget. Annyi túlzusfolt lakást, mint itt, a világ egyetlen nagy városában se lehet találni. És nem lehetett ezt megszüntetni az e tárgyban kiadott számos szabályrendelettel és számtalan rendőri ellenőrzéssel sem.

Budapest székesfőváros Népszállója. — Hálófülkék folyosója.

Mert lakni kell valahol mindenkinek és ha alkalmasabb lakást nem talál, oda kell mennie, a hol legalább meghúzódhatik.

De mivel egészségügyi-, erkölcsi- és közbiztonsági tekintetben már teljesen tűrhetetlenné vált a túlszűfolt lakások folytonos szaporodása, Budapestnek is követnie kellett a külföldi nagyvárosok példáját, a hol már régebb óta, az ilyen helyekre kényszerült közönség igényéhez mérten elég kényelmesen berendezett népszálló fogadja a napi fáradozások után pihenni vágyó nőtlen szegénymunkást.

A fizetendő díjak valamivel magasabbak ugyan, mint a mennyit a magánlakásokban fizettek eddig, a mennyiben egy hálófülke ára egy éjjelre 60 f., a külön hálószobáé pedig 80 f., az előbbie egy hétre 3-60 K az utóbbié pedig 4-20 K, míg a magánlakásokban 2-3 koronáért egész heti szállást biztosíthatnak maguknak a munkások. De a kik a kényelmes, nyugodt pihenésre és a tisztaságra adnak valamit, nem sajnálhatják azt a pár fillér különbséget, mert ebben a tisztántartott, jól fűtött népszállóban mindezt megtalálhatják s ezenfelül tisztességes étkezésben és szórakozásban is részesülhetnek.

Egyelőre még csak ez az egy ilyen népszálló van Budapesten, de ha kellő pártolásra talál, fokozatosan több hasonló építkezéssel igyekszik majd a főváros a munkások ebbeli igényeit kielégíteni.

HIREK.

Csaszér Gyula cz. őrsvezető feldiszipése. Ócsaszéri és apostoli királyi Felsége a múlt évi november hó 20-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával Csaszér Gyula, m. kir. II. számú esendőrkerületbeli időleges nyugállományú cz. őrsvezetőnek, 27 ember életének a vízhozulástól, saját élete veszélyeztetésével történt meg-

mentéséért, a koronás ezüst érdemkeresztet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. E derék bajtársunk ünnepélyes feldiszipése, Vajdahunyadon a városi tanács-teremben, január 2-án folyt le, midőn is a város rendőrkapitánya a nagyszámban egybegyűlt bajtársak és intelligencia jelenlétében, a kitüntetett igazán szép érdemeinek meleg szavakkal történt méltatása után, a koronás ezüst érdemkeresztet annak mellére tűzte. Ennek megtörténte után az ünnepelt a dévai szárny legénységéből alakított esendőrszakasz, valamint a kivonult városi tűzoltótestület diszmenetelését, majd pedig az intelligencia szerenosekivánatait fogadta s a lélekemelő ünnepély ezzel véget ért.

Megtámadott esendőr. A somogy megyei Karádon január 7-én este 11 óraker, Rákóczi János ottani őrsbeli esendőrt szolgálatteljesítés közben, három subanca lefegyverzési szándékkal megtámadta. A támadók ellen Rákóczi esendőr találat nélkül egy lövést intézett, mire a támadók megfutamodtak. Kiletük megállapítván, az illetékes hatóságoknak feljelentettek.

Ellenszegülés. Póth Sándor nagybányai őrsbeli esendőr január 5-én déltául, szolgálatteljesítés közben Nagybányán Puczi Illés tolmányi lakos ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződött kardfegyvert használt.

Helyreigazítás. A esendőrségi internátus javára be- küldött es lapunk múlt évi 52. számában nyugtázott 37 koronát gyűjtött Kumi József köcsői őrsparancsnok rendfokozata nem őrsvezető, a mint azt tévesen közöltük volt, hanem őrmester.

Értesítés. Az 1912. évi kiadású esendőrségi zsebkönyv néhány példánya még eladó. Ára: a bőrkötésűnek 3, a vászonkötésűnek 2 korona példányonként. Megrendelések a zsebkönyv szerkesztő bizottsághoz intézendők.

KÜLÖNFÉLEK.

Az emberi test megváltozásai. Közismert jelenség az, hogy gyermekek, néha hosszú betegsége után is ulaposan megnőnek. Viszont pedig a katonai szolgálatidő elvégzése után például gyakran fejcsóválva veszik észre az emberek, hogy a testük nagysága mintha megcsökkenként volna. S míg az előbbi esetben egészen valószínű, hogy a test hossza valóban megnövekedett a betegség alatt, ép oly valószínű a másik eset is, hogy bizonyos foglalkozások károsan hatnak a szervezet vagy legalább is a test fejlődésére. Kevésbé ismert dolog, hogy az emberi test nagysága a nap különböző részeiben sem egyenlő nagyságú. Reggel a felkelés után, az éjszakai nyugodalomban kipihent test a legnagyobb; a felkelés után fokozatosan csökken a nagysága s már öt-hat órával utóbb elérte a végső pontot a csökkenésben s azontúl ezen a ponton marad meg estig. A csökkenés nagysága nagy általánosságban 1—2 centiméter. Azok az emberek, kik napközben is le szoktak feküdni, felkeleskor körülbelül visszanyerik a testük eredeti nagyságát. Nagy és terhes testi munka, sok járáskeelés után a test csökkenése még sokkal több, sőt 6 centimétert is elérhet. Az egyéni változatoktól eltekintve, ez a csökkenés fiataloknál, tevékenyebbeknél, nagyobb testi terjedelmű embereknel nagyobb, mint fiataloknál, kevésbé elfoglalt és kisebb embereknel. Az ilyen testnagyságváltozás oka három dolog lehet. A test súlya következtében a csontok érintkezésénél levő rugalmas inak összehúzódnak, azonkívül összenyomódik a láb boltozása is és a felsőbb czomb is mélyebben belé nyomul a csipőbe. A törzs és a végtagok ilyen módon rövidülnek meg. Pihenés és fekvés után a különbség ismét kiegyenlítődik.

Új gyógyszer. A titán nagyon elterjedt fém és az ember testében is előfordul. A titán a szántóföldben és csaknem az összes növényekben, az ember testben pedig a csontokban és az izomzatban található fel. Az államban 0.11 százalék titán van, tehát onnan jut el leggyakrabban az ember testébe. Minthogy a titánsav sok ásványvízben is előfordul, már régóta használják gyógykezelésre is. Igen hatásos a titán közösen rohamoknál, ha ezek csomóképződéssel és az ízületek megmerevedésével vannak összekötve. — Újabban lupusnál és tuberkulózisnál is szép eredménnyel alkalmazták. A beteg részeket a titánnal becsutelik, vagy pedig borogatás alakjában használják. A titán az orr és kötszövet hurutot, valamint a felületes bőrbajokat is kedvezően befolyásolja. Újabban eg német orvos por-

lasztószerként és tüdővésznel, mint helyő szert nagy eredménnyel használta a titánt, melylyel most roszindulatú daganatoknál kísérleteznek.

Szerkesztői üzenetek.

N. J. csendőr. Csak próbacsendőrök és csendőrök viselnek gypaju kardbojtot.

P. csendőr. 1. Ha a pályázati feltételeknek megfelel, felveszik. 2. A végkielégítést megtarthatja. 3. Ha az államvasut nyugdíjintézménye feltételeinek megfelel, kaphat nyugdíjat.

B. B. B. I. Nézetünk szerint nem tart, mert az az «ors- és járásparancsnok» számára előírva nincs. 2. Ha fel nem mentik, koteles jelentkezni.

M. L. 3333. 1. Igazolványra van szüksége. 2. Ily rövid idő nem számít megszakításnak.

Gyöngyvirág. 9567. Összeg nincs előírva, az előjárók a viszonyokat mérlegelve döntenek.

1913. Ha a legutóbbi becslés szorint a fejeinkinti összeg 160 koronánál magasabb, úgy azt az újonnan belépő és megfizető, ha csak a régi részesok a 160 korona felüli részt maguknak ki nem írják, mely esetben az újonnan belépő tag csak 160 koronát fizet. Az újonnan belépő is részesül osztalékban, ha az örsön léte alatt a közgazdálkodás gyarapszik.

K. P. csendőr. Ha védkoteleszettségének tartama alatt s két évi megszakítás előtt jön vissza, folyósítva lesz.

1919. 1. Mult évi 53. Cs. L-ban, 1000 jelige alatt adott üzenetünk ennek is szól. Leghelyesebb, ha az esetet bejelenti a szárnyparancsnokságnak. 2. A «Pöttök» intézkedik. 3. Az iroda-átalányból szerzendő bo.

1911. M. K. Csendőregyén saját személye után nem fizet adót.

Érdeklőtők. Elvehető. Lásd szabályzat a honvéd-fogházak számára II. fej. 10. §. és szolg. szabályzat I. rész. 612. pontja.

Sz. 31. csendőr. Ha a 3. és 4. osztályból az öszezont vizsgát letette, úgy pályázhat. Csak a felsőbb elemi iskola 5. és 6. osztálya felel meg a polgári iskola 1. és 2. osztályának.

67. 1. Mint katonai teheróra nem szállítható. 2. Ily tárgyban elvből nem adunk tanácsot. Ezen okmányok már az engedélyvel együtt lettek volna leadandók.

J. 27. A szabadságot a körületi parancsnokság megadhatja. Második kérdésére nem adhatunk felvilágosítást, mert nem rendelkezünk kellő adatokkal.

3596. Csendőrség — ha nincsen más vagyona — csak elvélendőt annak járulékait fizott. Forruljon a szárnyparancsnoksághoz.

K. K. ez. ez. örsv. Számíthat, ha majd onro is sor kerül. Itt csak türelem segít.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, ca. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

150,606/20/a sz. Az 1906. évi november hó 20-án 106,118 10. szám alatt kelt körrendelettel (Rendeleti Közlöny szabályrendeletek 32. szám) közzétett kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében az igazolványos altisztek, tekintet nélkül arra, hogy teljesítették-e próbaszolgálatot, vagy nem, elvégezték-e az utmesteri iskolai tanfolyamot, vagy sem, az utmesteri (utbiztosi) állások elnyerésénél a nem igazolványos pályázókkal szemben feltétlenül előnyben részesülnek.

Mint hogy ezek szerint az igazolványos altisztek ezen állásokat próbaszolgálat nélkül is elnyerhetik, ennél fogva további rendelkezésig ilyen próbaszolgálatra nem bocsátandók.

Budapest, 1911. évi december hó 23-án.

Hazai Samu, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur által:

Laczkovits István, m. kir. II. számú csendőrkerület-heli ez. őrmester, egy árvízveszély alkalmával 15 ember életének megmentése körül tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss G. Dezső csendőr, 1911. évi augusztus hó 27-én Algyő községben nagy néptömeg által történt megtámadtatása közben eszközölt két halálos lövésrel és két súlyos sebesüléssel végződött lőfegyverhasználat alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért.

Soós Imre őrmester, Biró István, Varga József II. Rósz Gusztáv és D. Nagy József ez. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett eredményes tevékenységükért, nemkülönbön alárendeltjeik helyes és ezéllirányos vezetéséért és befolyásolásáért.

Kovács Bálint I. csendőr ez. őrsvezető, egy közveszélyes felfegyverzett tolvajbanda tagjainak eredményes üldözése alkalmával a tolvajbanda egy részének elfogása és az igazságszolgáltatás kezébe történő átadása körül kifejtett bátor, ügybuzgó és igen eredményes tevékenységéért.

Lakatos István őrmester, szárnyirodai segédmunkáisi minőségben huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységéért.

Csete Ferenc ez. őrmester, az 1911. évi augusztus hó 26-án Herkulesfürdőn pusztított tűzvész alkalmával a vagyonmentés körül tanusított önfeláldozó magatartásáért.

súért, nemkülönbön mint a herkulesfürdői őrsnek négy éven át volt parancsnoka az őrs mintaszerejű vezetéséért, alárendeltjeinek helyes és ezéllirányos befolyásolásáért és oktatásáért, mely magatartásával a fürdőigazgatóság megelégedését is kivívta magának.

Gerseb József ez. őrsvezető, Mosó István, Köka Gyárfás, Fazekas Sándor és Lele Gusztáv csendőr ez. őrsvezetők és Benesik István csendőr, a Herkulesfürdőn 1911. évi augusztus hó 26-án pusztított tűzvész alkalmával a vagyonmentés körül tanusított önfeláldozó tevékenységükért, nemkülönbön a herkulesfürdői őrsön teljesített kiváló szolgálataikért és példás magatartásukért.

Gerseh József ez. őrsvezető, még külön, Oproviacs Szilárd 15 éves romániai tanuló hullájának nyomozása körül kifejtett buzgalmaért.

Haasz József csendőr, az 1911. évi augusztus 26-án Herkulesfürdőn pusztított tűzvész alkalmával a vagyonmentés körül kifejtett tevékenységéért, nemkülönbön Oproviacs Szilárd 15 éves romániai tanuló hullájának feltalálása és 150 méter mélységből eszközölt kiemelésénél tanusított önfeláldozó és bátor magatartásáért és a herkulesfürdői őrsön teljesített kiváló szolgálataikért.

Parlek Imre csendőr, a herkulesfürdői őrsön teljesített kiváló szolgálataikért és példás magatartásáért, nemkülönbön Oproviacs Szilárd 15 éves romániai tanuló hullájának nyomozása alkalmával kifejtett fáradhatlan tevékenységéért.

Szőcs Antal járásőrmester, Hegyi József és Szilágyi János őrmesterek, Miklós István, Péter Sándor, Baricz Károly és Hermann János ez. őrmester, Palovics János, Kozsokár Haralompiusz, Bara Gábor és Schäffer Ferenc ez. őrsvezető II-od altisztek és Tok Pál csendőr, az 1911. év folyamán a Dunamentén uralgott kolerajárvány terjedésének megállítására tett hatósági intézkedések keresztülvitelének pontos és lelkiismeretes ellenőrzése körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataikért; Tok Pál csendőr ezenkívül a közbiztonsági szolgálat terén is tanusított igen eredményes tevékenységéért.

Oláh Sándor ez. őrmester és Popovics György ez. őrsvezető, II-od altiszt, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységéért, Popovics György ez. őrsvezető, II-od altiszt, ezen felül még az 1911. éven a Dunamentén fellépett kolerajárvány terjedésének megállítására tett hatósági intézkedések keresztülvitelének pontos és lelkiismeretes ellenőrzése körül tanusított fáradhatlan magatartásáért.

Crainicoscu István csendőr ez. őrsvezető, Rotáriu Illes és Szabó Márton III. csendőrök, az 1910. évi június hó 14-én Néraszólymos községben pusztított árvízveszély alkalmával a személy és vagyonmentés körül kifejtett önfeláldozó fáradhatlan és ügybuzgó tevékenységükért.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár látóiról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkesztője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön kötszervetés díjazással. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Laskai János csendőr, mert az 1911. évi augusztus hó 27-én egy néptömeg által megtámadott Kiss G. Dezső csendőr által eszközölt fegyverhasználat zajára a helyszínére sietett és válságos helyzetben volt bajtársát határozottan támogatva, a fegyverbecsület megvédésében tevékeny részt vett.

Szabó József III., Dombi Márk, Kovács János I. ez. őrmesterek, Németh Károly, Bába Imre, Darányi Péter, Lázár Sándor, Herczeg Imre, Szücs Imre, Faur Ezsias, Balázs György, Dobai Ferencz, Futó István, Kárász Gyula és Néveri Sándor ez. őrsvezető II.-od altisztek és Kentler János csendőr ez. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Pintér József próbacsendőr, mert járőrtársát egy tolvajbanda tagjainak üldözése és azok egy részének letartóztatása alkalmával határozottan támogatta.

Kecskés István, Blázs Péter, Papp Péter, Kerényi György, Piavitsy György, Pittik Illés, Kovács István II., Kengyela Gusztáv, Csala János, Martinovics Miklós, Ferencz Géza, Rosiála Akin, Fratilla János, Abrahám József csendőr ez. őrsvezetők, Faragó János, Tóth János IV., Gordán Bálint, Makai Demeter, Gombos János, Pintér Ferencz, Kálec János, Laux Adolf, Futaki Gábor, Simon Domokos, Dombos István, Schreiber József, Siha András, Burger Márton, Negrea Vazul, Berkó József, Laur János, Putnoki József, Szücs János II., Szabó István III., Lenovics József, Koczka Mihály, Vas István, Mester Ferencz, Virág György, Boros Sándor, Domány János, Pityi József, Imre Mihály, Lengyel Géza, Rotáriu Illés, Boros László, Farkas Ferencz, Hunyadi Pál, Pálfi Áron, Utinyáncz János, Juhász Sándor, Gerner József csendőrök, Lévai Sándor próbacsendőr ez. őrsvezető, Fenyvesi János, Szabó Lajos III., Fabó István, Fendrik Lajos és Pap Ferencz II. próbacsendőrök, az 1911. évfolyamán a Dunamentén uralgott korelajvány terjedésének megállítására tett hatósági intézkedések keresztvitelének pontos és lelkiismeretes ellenőrzése körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataikért.

Róth János, Kopasz Áron, Gordán Mihály és Fock

Pál ez. őrmesterek, Papp József III. ez. őrsvezető, II.-od altiszt és Lukács Dénes csendőr ez. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Császár András ez. őrmester, segédoktatói minőségben a próbacsendőrök kiképzése és vezetése körül kifejtett eredményes szorgalmáért.

Nyugállományba helyeztetett:

1912 január 1-ével:

Wilhelm István, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfőkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Fogaras.

Goldhammer Ede, m. kir. VIII. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint „rokkant, népfőkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Belényes.

Magyar János, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfőkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Óbecse.

Előléptettek

1912 január 1-ével:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Török Ferencz, Bencze János és Bálint István ez. őrsvezetők, őrsvezetőkké.

Házasságra lépett:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Rus János ez. őrsvezető, Berta Erzsébettel, 1911 decz. 23-án, Gyomán.

HASZNÁLT ÍRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Állandóan nagy választék.

Gilűk M. Ödön,

Budapest.

írógép - kellékek szaküzlete.
Javító-műhely.

IV., Liszt Ferencz-tér 18.
Telefon: 153-41. sz.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1912. évi előjegyzési naptáraink megjelentek,
azokat minden rendeléshez díjtalanul mellékeljük.

